

Asia: VN/8636/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi eräiden EU:n kriittisten raaka-aineiden asetuksen velvoitteiden toimeenpanosta ja valvonnasta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kaivosteollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua tässä asiassa ja tuo lausuntoon esiin seuraavaa:

Kansallisen etsintäohjelman osalta painotamme, että kyse on kartoituksesta ja siis ei kohteellisesta etsinnästä eli malminetsinnästä. Sitä hoitavat markkinaehtoisesti yhtiöt. Kansallisen etsintäohjelman tietojen julkistamisen osalta noudatetaan soveltuvin osin oletettavasti samoja periaatteita kuin laissa oikeudesta luovuttaa valtion kaivannaisesiintymiä (7.6.1940).

Lakiluonnoksen kaivannaisjätteitä koskeva taloudellinen arviointitutkimus on uusi velvoite, joka koskee myös toiminnassa olevia kaivoksia. Velvoitteen keskeinen sisältö on arvioinnin laatiminen, ei raaka-aineiden hyödyntämispakko. Velvoitteen täyttyminen kaivosten ympäristölupamenettelyssä tai siihen liittyvässä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman kautta tulee käsityksemme mukaan selvittää. Toteutus vaatii sekä yrityksiltä että viranomaisilta lisää resursseja. Viranomaisresurssien riittävyys on tärkeää erityisesti muiden hallinnollisten uudistusten alla. Yrityksille tutkimus aiheuttaa lisäkustannuksia ja siksi yhteys jo muiden hallinnollisten prosessien kautta toimitettaviin tietoihin tulee selvittää. Lakimuutoksen tulee kohdistua vain jätevirtoihin, joissa on todennäköisesti kriittisiä raaka-aineita, ja tukea kiertotalouden sekä akkuteollisuuden arvoketjujen kehitystä. Toimijoiden veloitteet eivät saa edellyttää vanhojen jätealueiden tutkimista.

Arviointitutkimuksen osalta tulisi vielä arvioida, mitä tietoja kaivannaisjätealueilta on kertynyt valtion tietovarantoihin ennen kaikkea ympäristölupamenettelyissä sekä viranomaisvalvonnassa. Samalla olisi hyvä peilata tätä veloitetta kaivosoikeuden periaatteeseen, jonka mukaan kaivosmineraaleja ei saa tuhlat.

Suomela Pekka
Kaivosteollisuus ry